

## **Bemærkninger til forordningsforslaget**

### **Almindelig bemærkning**

#### *1. Baggrunden for forordningsforslaget*

Landstinget vedtog under forårssamlingen 2002 en ny folkeskoleforordning, landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen.

Formålet med dette forslag er at forlænge undervisningspligten fra 9 år til 10 år.

Baggrunden for dette er at sikre børnenes og de unges ret til undervisning i et sammenhængende skoleforløb, der giver mulighed for efterfølgende uddannelse og sikre deres ret til at skabe sig en god tilværelse som velfungerende borgere i Grønland og i verdenssamfundet i øvrigt.

Folkeskoleforordningen forudsætter en undervisningspligt på 10 år, jf. § 3 i den gældende forordning. Dette kunne ikke indføres på grund af bemyndigelsesloven, der fastslår, at der er 9 års undervisningspligt i Grønland, jf. § 2, stk. 1, i lov nr. 579 af 29. november 1978 om folkeskolen i Grønland.

Med folkeskoleforordningen indførtes en skolestruktur, hvorefter folkeskolen er tilrettelagt som et 10-årigt undervisningsforløb, inddelt i tre trin, der hver udgør et sammenhængende fagligt og pædagogisk forløb.

#### *2. Gældende regler*

Undervisningspligten ophører efter den gældende lov om folkeskolen i Grønland efter 9 år eller efter 9. klasse, idet eleven begynder direkte i 1. klasse uden forudgående børnehaveklasse.

Det betyder, at elever kan vælge at forlade folkeskolen efter 9. klasse, uden at have gennemført hele det 10-årige undervisningsforløb, der er udgangspunktet i folkeskoleforordningen. Disse elever bliver stillet ringere end elever, der afslutter hele det 10-årige undervisningsforløb, såvel kundskabs- og dannelsesmæssigt som med hensyn til de reelle og formelle muligheder for efterfølgende uddannelse.

Misforholdet mellem undervisningspligtens og undervisningsforløbets længde har været fastlåst, idet lov om folkeskolen i Grønland ikke indeholdt mulighed for at forlænge undervisningspligten.

På nuværende tidspunkt er et forslag om ændring af lov om folkeskolen i Grønland under behandling i Folketinget. Lovgivningskompetencen for folkeskoleområdet er

endnu ikke hjembragt i sin fulde udstrækning, hvorfor Folketinget fortsat har den overordnede lovgivningskompetence på området. I ændringsforslaget til lov om folkeskolen i Grønland foreslås det, at undervisningspligten i Grønland skal være mindst 9 år. Folketinget giver hermed Landstinget frihed og bemyndigelse til at bestemme undervisningspligtens præcise længde, dog mindst 9 år.

### *3. Forslagets indhold*

Forordningsforslaget løser misforholdet mellem undervisningspligtens og undervisningsforløbets længde ved at indføre 10 års undervisningspligt. Der er dog fortsat mulighed for fritagelse for undervisning 1 år tidligere end undervisningspligtens ophør.

Forslaget betyder, at alle elever stilles ens, idet de afslutter det 10-årige undervisningsforløb.

### *4. Administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige*

Forslaget har ingen administrative eller økonomiske konsekvenser for det offentlige, idet et overvejende flertal af eleverne i dag færdiggør hele det 10-årige undervisningsforløb.

### *5. Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet*

Forslaget har ingen administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

### *6. Miljø- og naturmæssige konsekvenser*

Forslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

### *7. Administrative konsekvenser for borgere*

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgere. Forslaget har ingen virkning for de elever, der går i 9. klasse på ikrafttrædelsestidspunktet.

### *8. Forholdet til Rigsfællesskabet og selvstyre*

Forslaget har ingen konsekvenser vedrørende forholdet til Rigsfællesskabet eller selvstyre.

### *9. Høring af myndigheder og organisationer*

Forslaget har været i høring hos Økonomidirektoratet, KANUKOKA, IMAK og Grønlands Arbejdsgiverforening.

Økonomidirektoratet, IMAK og Grønlands Arbejdsgiverforening har ingen bemærkninger .

KANUKOKA bemærker i forhold til forslagens § 1, nr. 4, der foreslår en ændring af § 26, stk. 3:

"Derimod finder KANUKOKA det ikke hensigtsmæssigt, at muligheden for i særlige tilfælde efter forældrenes anmodning at fritage en elev for undervisning indskrænkes til først at kunne finde sted efter 9. klasse i stedet for som nu efter 8. klasse.

Denne fritagelsesmulighed anvendes efter KANUKOKA's opfattelse kun i meget begrænset omfang og i meget specifikke situationer. De situationer, hvor muligheden anvendes, bygger på helt specielle forhold for den enkelte elev. Forud for forældrenes anmodning og kommunens beslutning om fritagelse for undervisningspligten, finder der en grundig rådgivning af og dialog med eleven og forældrene sted. En fritagelse for undervisningspligten, hvad enten det er efter 8. eller efter 9. klasse forudsætter et erhvervs- og uddannelsesforløb for den pågældende elev.

Når en sådan ganske særlig situation opstår, ser KANUKOKA ikke nogen mening i, at tidspunktet for fritagelse for undervisningspligten skal udsættes yderligere i forhold til den fritagelsesmulighed, der har eksisteret siden indførelsen af 9 års undervisningspligt i 1980. Hvis forældrene og skolen er enige om, at en konkret elev vil have større personligt og fagligt udbytte af et anderledes erhvervs- og uddannelsesforløb end folkeskolen, vil en fastholdelse af den pågældende elev yderligere et år kunne medføre flere negative end positive konsekvenser – f. eks. konflikter og uddannelsestræthed, der vil gøre det endnu sværere for den pågældende elev på det senere tidspunkt at gennemføre et anderledes erhvervs- og uddannelsesforløb."

*KANUKOKA's hørings svar giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Det er korrekt, at fritagelsesmuligheden i henhold til forordningens § 26, stk. 3, med forslaget, udsættes 1 år således, at fritagelse for undervisningspligten først kan ske efter 9. klasse modsat tidligere 8. klasse, men dette sker i takt med, at undervisningspligten også forlænges. Hensigten er en højnelse af uddannelsesniveaue. På den baggrund findes det ønskeligt, at den enkelte elev færdiggør så stor del af det 10-årige undervisningsforløb som muligt.*

*Samfundet og folkeskolen har forandret sig meget, siden fritagelsesmuligheden blev indført for mere end 25 år siden. Der er i dag en målrettet indsats på uddannelsesområdet, hvilket blandt andet har medført, at der sættes større fokus på den enkelte elevs læringsforløb. Af den grund vil udsættelsen af fritagelsesmuligheden ikke have mærkbare negative konsekvenser.*

*I bemærkningerne til § 26, stk. 3, lægges der endvidere vægt på, at bestemmelsen giver mulighed for fritagelse for undervisning et år tidligere end undervisningspligtens ophør.*

## **Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser**

### *Til § 1*

Til nr. 1

Henvielsen til § 26, stk. 1, udgår, da der ikke længere er forskel i længden af undervisningsforløbet og undervisningspligtens længde. Undervisningsforløbet og undervisningspligten, jf. forslagets § 1, nr. 3, er nu begge af en længde på 10 år.

Til nr. 2

Ændringen fra 8. klassetrin til 9. klassetrin er en konsekvens af ændringen af forordningens § 26, stk. 3, forslaget § 1, nr. 4.

Til nr. 3

Med bestemmelsen forlænges undervisningspligten fra 9 år til 10 år. Undervisningspligtens indtrædelse sker efter de gældende regler herom.

Til nr. 4

Ændringen i § 26, stk. 3, er en konsekvensændring, så muligheden for fritagelse for undervisning 1 år tidligere end undervisningspligtens ophør opretholdes, jf. afsnittet om høring af myndigheder og organisationer.

Bestemmelsen er fortsat henvendt til elever, for hvem der ønskes et andet uddannelses- eller oplæringsforløb, og som eventuelt har haft et forholdsvis begrænset udbytte af deres skolegang, og der forlanges derfor ikke gennemført en afsluttende evaluering i fuldt omfang. I stedet fastsættes det i bestemmelsens sidste punktum, at det er en forudsætning, at der for disse elever planlægges og iværksættes et alternativt erhvervs- og uddannelsesforløb.

#### *Til § 2*

Ikrafttræden er afhængig af, at forslag til lov om ændring af lov nr. 579 af 29. november 1978 om folkeskolen i Grønland vedtages og træder i kraft.

Det er hensigten, at ikrafttrædelse sker hurtigst muligt herefter, hvorfor det foreslås at ikrafttrædelse af landstingsforordningen sker ved landsstyrets beslutning herom. Dette betyder i praksis, at der udstedes en bekendtgørelse herom, når hjemmelsloven er trådt i kraft.

I bestemmelsens stk. 2 sikres det, at forordningen ikke finder anvendelse på elever, der går i 9. klasse på ikrafttrædelsestidspunktet.